KÓPIA

Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: štvrtok, 14. januára 2021 20:42
Komu: oszp.pd@minv.sk
Kópia: robert.orsag@csspravno.sk
Predmet: RE: OU-PD-OSZP-2020/028708-014 (EIA: Komplexná rekonštrukcia Centra sociálnych služieb Bôrik, Nitrianske Pravno)

Písomná konzultácia podľa §63 a §65g zákona EIA (druhá iterácia)

K doplňujúcej informácii máme nasledovné pripoimienky:

a) Navrhovateľ celkom podrobne opisuje dopravné riešenie; avšak absentuje vyhodnotenie vplyvov na životné prostredie (ovzdušie, voda, hluk a vibrácie).
b) Požiadavka na zmierňujúce opatrenia podľa §3 ods.5 zákona OPK č.543/2002 Z.z. kladie navrhovateľovi zákonné požiadavky, ktoré je povinný splniť. Povinnosť zapracovať ich do projektu má v zmysle citovanej právnej normy navrhovateľ.
Navrhovateľ súčasne žiada úrad, aby procesne postupoval podľa §3 ods.4 Správneho poriadku; hoci procesné ustanovenie o postupe úradu nemá súvis s požiadavkou na zmierňujúce opatrenia, súhlasíme s ním. S procesnými náležitosťami sa budeme zaoberať na inom mieste.
c) Navrhovateľ v bode E) doplňujúcej informácie sa vyjadruje k niečomu, čo nebolo predmetom pripomienky; navyše si vo svojom vyjadrení odporuje. Na jednej strane uvádza, že podľa ÚPN je to územie bez zelene a na druhej uvádza, že je potrebné existujúcu zeleň chrániť. Tomuto rozporu vo vyjadrení nerozumieme. Podstatou pripomienky však bola požiadavka na obnovu prirodzenej biodiverzity územia a zasadenie stavby do nej. Tejto pripomienke sa navrhovateľ nevenoval.
d) Žiadame predložiť odborné hodnotenie, na základe ktorého navrhovateľ konštatuje súlad s Rámcovou smernicou o vode.
e) Navrhovateľ si vykladá právnu normu §16a Vodného zákona nesprávne. Zákon mu ukladá povinnosť o toto rozhodnutie požiadať. Na splnení tejto povinnosti trváme a bude predmetom nášho záujmu v územnom konaní.
f) Spracovanie dendrologického posudku nežiadame z dôvodu zdokumentovania drevín, ktoré potenciálne kolidujú s realizáciou činnosti ale poznať stav životného prostredia a navrhnúť primerané a vhodné zmierňujúce environmentálne opatrenia. Na spracovaná dendrológie trváme.
g) Ako presne sú zapracované opatrenia z Programu odpadového hospodárstva SR? Akým spôsobom bol zohľadnený a zapracovaný Program odpadového hospodárstva kraja?
h) Na použití vhodných ekologických stavebných materiálov ´trváme. Podľa §66 ods.3 písm.g Stavebného zákona je možné ako podmienku stavebného povolenia určiť vhodné stavebné prvky a materiály. Žiadame, aby požiadavka bola určená ako podmienka rozhodnutia tak, aby ju stavebný úrad musel v stavebnom konaní transformovať do podmienky stavebného povolenia podľa §66 ods.3 písm.g Stavebného zákona.
i) Podobne aj ostatné požiadavky z druhej a tretej časti nášho pôvodného stanoviska žiadame určiť v rozhodnutí ako jeho podmienky. Navrhovateľ opakovane odkazuje na odbornú spôsobilosť projektanta, ktorá je síce podmienkou projekčnej činnosti, avšak nie je garantom implementácie environmentálnych opatrení. Žiadame preto, aby tieto požiadavky boli určené ako podmienky rozhodnutia a teda projektant mal povinnosť ich v projektovej dokumentácii nasledujúcich stupňov zohľadniť.

Dovoľte, aby som Vás oboznámil s analýzou VIA IURIS, ktorú spracovali v rámci programu Efektívna štátna správa: Analýza vybraných aspektov fungovania a výkonu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie - VIA IURIS. Z jej záverov vyberáme:

V praxi sa možno stretnúť s výhradami zo strany správnych orgánov alebo navrhovateľov (investorov), že niektorí členovia verejnosti (napr. niektoré mimovládne organizácie) ***zneužívajú svoje právo*** *účasti na procese posudzovania vplyvov na životné prostredie a v následnom správnom konaní o povolení navrhovanej činnosti. Podľa názoru niektorých správnych orgánov sa údajne vyskytli aj prípady, v ktorých existovalo podozrenie, že niektorým členom dotknutej verejnosti (mimovládnej organizácii), nešlo v skutočnosti o ochranu životného prostredia ani o zmiernenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, ale iba o*

Číslo spisu | Prílohy s záznamom | Číslo záznamu IP-2021/6-2021 | Typ záznamu Externý úradný záznam | Názov organizácie Inšpektorát práce Trenčín

KÓPIA

oddialenie právoplatn osti rozhodnutia o povolení činnosti alebo o vyvíjanie nátlaku na navrhovateľov (investorov) za účelom získať od nich majetkový profit. ***Situácie, v ktorých podľa nich prichádza k zneužívaniu práva, popisujú nasledovne:***

- *do konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. môže mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia veľmi jednoducho vstúpiť ako „dotknutá verejnosť" podaním odôvodneného písomného stanoviska a stať sa tak účastníkom konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. ako aj následného povoľovacieho konania o povolení navrhovanej činnosti,*
- *mimovládna organizácia môže do konania vstúpiť aj tak, že podá odvolanie proti rozhodnutiu vydanému podľa zákona č. 24/2006 Z. z., a to aj v prípade, ak nebola účastníkom prvostupňového konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z.,*
- *mimovládna organizácia môže do konania vstúpiť aj až v povoľovacom konaní podľa stavebného zákona, a to vtedy, ak podá odvolanie proti územnému rozhodnutiu o umiestnení stavby, územnému rozhodnutiu o využití územia, stavebnému povoleniu a kolaudačnému rozhodnutiu, ktorému predchádzalo zisťovacie konanie alebo konanie o vydaní záverečného stanoviska podľa zákona č. 24/2006 Z. z., ak namieta nesúlad povolenia podľa stavebného zákona s obsahom rozhodnutia v zisťovacom konaní, s obsahom záverečného stanoviska alebo s obsahom rozhodnutia vydaného v konaní o podnete podľa zákona č. 24/2006 Z. z.,*
- *veľa projektov, ktoré sú financované z prostriedkov Európskej únie, vyžadujú na ich realizáciu posúdenie v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.,*
- *projekty financované z prostriedkov Európskej únie musia byť uskutočnené v stanovenom termíne, inak nie je možné finančné prostriedky EÚ čerpať,*
- *akékoľvek predlžovanie povoľovacích procesov tak môže mať priamy vplyv na možnosť čerpať finančné prostriedky EÚ a realizovať projekt,*
- *za týchto okolností býva podávané v rámci procesu EIA (podľa § 24 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z.) stanovisko, ktoré obsahuje veľa rôznych bodov a požiadaviek,*
- *toto stanovisko v rovnakom resp. v obdobnom znení je podané takmer ku každému projektu, ktorý podlieha povinnému posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z., a to na celom území Slovenska,*
- *stáva sa, že zo znenia stanoviska je zjavné, že autor stanoviska zámer predložený do procesu EIA neštudoval a niektoré pripomienky obsiahnuté v stanovisku sú po posúdení ich obsahu vo vzťahu k zámeru nezmyselné, ▪ v prípade, ak mimovládna organizácia stanovisko z nejakých príčin nestihne podať, využíva možnosť podať odvolanie podľa § 24 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z., napriek neúčasti v prvostupňovom konaní, ▪ podaním stanoviska sa mimovládna organizácia stáva dotknutou verejnosťou a stáva sa tak účastníkom konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. ako aj následných konaní o povolení navrhovanej činnosti,*
- *využívaním svojich procesných práv (podávaním odvolaní) môže mimovládna organizácia predĺžiť celý povoľovací proces počínajúc od procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie až po vydanie povolenia činnosti rádovo o niekoľko mesiacov, v niektorých prípadoch aj o viac ako rok.*

Ako bolo uvedené vo vyššie uvedenom článku, pri zvažovaní možnosti aplikovať princíp zákazu zneužitia práva treba zohľadniť, že mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia sú považované za legitímneho aktéra zúčastňujúceho sa na ochrane životného prostredia v procesoch environmentálneho rozhodovania, a to ako medzinárodným právom (Aarhuským dohovorom a smernicou o EIA), tak aj judikatúrou európskych a vnútroštátnych vrcholných súdov, a že účelom právnej úpravy zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je okrem iného aj implementácia požiadavky Aarhuského dohovoru a smernice o EIA tak, aby dotknutá (zainteresovaná) verejnosť mala „široký prístup k spravodlivosti" (čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru).

Dôvodom na konštatovanie, že účelom podaní nie je ochrana životného prostredia (a dôvodom na aplikáciu princípu zákazu zneužitia práva) by teda nemalo byť ani množstvo podaní podaných tým istým subjektom, ani teritoriálna vzdialenosť miesta navrhovanej činnosti od sídla alebo bydliska tohto subjektu.79 Iba zo samotných týchto okolností totiž nie je možné vyvodiť, že účelom podaní nie je ochrana životného prostredia. Dôvodom na aplikáciu princípu zákazu zneužitia práva by mohol byť taký obsah týchto podaní, z ktorého by bolo možné s istotou vyvodiť, že účelom podania nie je ochrana životného prostredia alebo zmiernenie negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Číslo spisu | Deň vyznačenia | Číslo zmluvy (Dňa 18.3.2021) | Typ zmluvy | Forma vyhotovenia
Fotokópia listiny, ak zákon | Iná forma elektronická

KÓPIA

Čo sa týka situácie, kedy by konkrétny člen dotknutej verejnosti podával k rôznym a odlišným navrhovaným činnostiam vždy rovnaké pripomienky (požadujúce napr. vybudovanie parčíka, plochy zelene alebo tzv. zelenej strechy), ani podávanie takýchto rovnakých pripomienok nemožno podľa nášho názoru apriori považovať za zneužitie práva. Dotknutá verejnosť má podľa nášho názoru legitímne právo presadzovať svoj názor na ochranu životného prostredia aj podávaním rovnakých pripomienok ku každej navrhovanej činnosti – za predpokladu, že tieto pripomienky sa týkajú navrhovanej činnosti alebo jej vplyvov na životné prostredie a že tieto pripomienky smerujú k ochrane životného prostredia alebo k zmierneniu negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Napríklad v prípade mimovládnych organizácií zaoberajúcich sa ochranou určitej špecifickej zložky životného prostredia (napríklad ochranou zelene, určitých konkrétnych živočíchov, ovzdušia, ochranou vôd alebo lesov) už zo samotnej ich špecializácie vyplýva, že v správnych konaniach budú chrániť špecifické a konkrétne záujmy. A teda aj ich podania podávané v rámci týchto správnych konaní logicky budú navzájom podobné resp. časti týchto podaní môžu byť rovnaké. Ak by bola daná správnemu orgánu právomoc aplikovať vo vzťahu k takýmto „rovnakým" pripomienkam inštitút zákazu zneužitia práva len z dôvodu opakovania pripomienok, bolo by to v rozpore s požiadavkou, že aplikácia zákazu zneužitia práva musí byť ultima ratio. Išlo by zároveň podľa nášho názoru o neprípustné rozhodnutie zákonodarcu, že dotknutá verejnosť nemôže chrániť vo viacerých konaniach rovnaké záujmy (napr. záujmy ochrany zelene) a za tým účelom podávať rovnako znejúce pripomienky - zákonodarca by si tým neodôvodnene prisvojil právo rozhodnúť, že podávanie rovnako znejúcich pripomienok v jednotlivých správnych konaniach nemá pre ochranu životného prostredia žiadny význam. Z prístupu, že aplikácia princípu zákazu zneužitia práva správnym orgánom v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. alebo v následnom povoľovacom konaní má byť ultima ratio, teda krajným a mimoriadnym riešením, vyplýva záver, že ak sa v konkrétnom prípade vyskytnú javy upravené trestným právom (napr. prípadné podozrenie z „vydierania" investorov a s tým spojené podozrenie zo spáchania trestných činov) je tieto javy potrebné riešiť primárne prostriedkami trestného práva. Riešenie týchto javov prostriedkami trestného práva – napríklad prípadným trestným stíhaním osôb v prípade, že by sa takéto podozrenia naozaj potvrdili – by zároveň mohlo zabrániť zneužívaniu práva zo strany týchto osôb aj v iných prípadoch.

Žiadame úrad, aby poučil účastníkov o ich procesných a hmotných právach ako aj o účele a význame občianskej participácie vyplývajúcej z procesov EIA. **Súčasne sa pridávame k navrhovateľovi a žiadame, aby úrad postupoval v súlade so zásadami správneho konania podľa §3 Správneho poriadku a rozhodol na základe zásady materiálnej pravdy podľa §33 ods.2 Správneho poriadku.**

Prosíme navrhovateľa o vyjadrenie, ako vníma občiansku participáciu (negatívne, neutrálne, pozitívne) a akým spôsobom ju plánuje využiť v ďalších stupňoch prípravy, realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv
Marcel Slávik, predseda
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 675
www.samosbravydomov.org
www.climaterealityproject.com